

Об'єктивна сторона, як першої так і другої аналізованої форми вчинення злочину фактично полягає в однаковій дії – наданні будь-якою особою бюлетеня іншій особі. В другій формі законодавцем уточнений предмет злочину (заповнений виборчий бюлетень чи бюлетень для голосування на референдумі) та особа, якій надається вказаний предмет – виборець. Викладене вище свідчить, що досліджувані злочинні діяння співвідносяться, як частина до цілого. Тобто, фактично виникає ситуація за якої законодавець в одній нормі передбачає кримінальну відповідальність, за надання (як виборцю так і не виборцю) виборчого бюлетеня або бюлетеня для голосування на референдумі (як заповненого так і не заповненого), а також власне за надання виборцю заповненого виборчого бюлетеня або бюлетеня для голосування на референдумі.

Викладене свідчить, що внесення змін до КК України та зокрема статей, які стосуються кримінально-правової охорони виборчих прав та права на участь у референдумі не завжди супроводжується досконалістю викладення змісту диспозицій відповідних норм. Наслідком цього може стати неоднозначний підхід до кваліфікації одних і тих самих порушень виборчого законодавства, що негативно впливатиме на загальний рівень захищеності реалізації громадянами своїх політичних прав.

УДК 343 (043.2)

Сосніна О. В., старший викладач,
Львівська комерційна академія, м. Львів, Україна

КОНФІДЕНЦІЙНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСОБУ ЯК ПРЕДМЕТ ЗЛОЧИНУ (СТ. 182 КК УКРАЇНИ)

Сьогодні привертає увагу відсутність у системі національного права України єдиної правової термінології та понятійного апарату в інформаційній сфері суспільних відносин та суперечливий характер системності правового регулювання інформаційних правовідносин, зокрема, у частині обмеження доступу до інформації, а також численні колізії між врегулюванням права на доступ до інформації та необхідністю правомірного обмеження доступу до певних видів інформації.

Зазначимо, що, незважаючи на наявність законодавчих визначень, поняття «конфіденційна інформація про особу» та розуміння цього феномена як предмета злочину, склад якого передбачений в диспозиції ст. 182 КК України, серед науковців є досить неоднозначним, стандартного трактування його на сьогоднішній день не вироблено, сталої судової практики з цього актуального питання не склалося.

Звертаємо увагу на те, що чинне кримінальне законодавство і законодавство інших галузей права не передбачає вичерпного переліку відомостей, які можна вважати конфіденційною інформацією про особу. Формування закритого однозначного переліку таких відомостей вважаємо неможливим, оскільки розуміння приватного інтересу є дуже обширним, прояви людської діяльності є різноманітними, так що визначитися конкретно, які відомості для людини про її життя є конфіденційними, а які ні, може лише сама людина. Недосконалість термінології, яка застосовується у нормі, передбаченій в ст.182 КК України та удосконалення кримінально-правової охорони інформаційного аспекту недоторканності приватного життя людини вимагає усунення надмірної розмитості і аморфності поняття «конфіденційна інформація про особу», узгодження кола відомостей, які є предметом злочину, склад якого передбачений у диспозиції ст. 182 КК України, приведення у відповідність назви та тексту диспозиції цієї статті. Оскільки ключовою та визначальною ознакою конфіденційної інформації є те, що вона представляє собою відомості, які містять особисту або сімейну таємницю, з методологічних та філософсько-правових позицій уявляється доцільним відмовитися від термінологічного звороту «конфіденційна інформація про особу» і вживати термінологічний зворот «інформація про приватне життя особи, що складає таємницю її особистого чи сімейного життя». Саме цю інформацію і слід вважати предметом злочину, склад якого передбачений у диспозиції ст. 182 КК України. Окрім цього доцільно змінити і назву статті і визначити її як «Порушення таємниці особистого та сімейного життя».

Аналіз і узагальнення визначень поняття «особиста таємниця» дозволяє дійти висновку, що це охоронювані кримінальним законом відомості різного роду (інформація) про приватне життя особи, що знаходяться за межами публічного інтересу і які особа бажає зберегти в таємниці (невідомими) для інших осіб і яким вона надає конфіденційного характеру, і розголошення яких може завдати шкоди приватним інтересам особи-власника цієї інформації.

Що стосується сімейної таємниці, то ми визначаємо її як охоронювані кримінальним законом відомості, доступ до яких закритий, які особа бажає зберегти в таємниці від сторонніх осіб, надаючи їм конфіденційного характеру, що відображають особливо важливі сторони життя сім'ї, під якою розуміється союз осіб, які пов'язані спільним побутом, мають взаємні права і обов'язки, що впливають із шлюбу, кровного споріднення, усиновлення, а також на інших підставах, що не заборонені законом і не суперечать моральним засадам суспільства.

Важливо підкреслити, що поняття особистої і сімейної таємниці є суб'єктивним за змістом, визнаються прерогативою особи, якої вони стосуються, які зацікавлені в їх нерозголошенні, тобто залежать від волевиявлення власника інформації.

Вищевикладене дозволяє дійти таких висновків: безпосереднім об'єктом у складі злочину, передбаченому у диспозиції ст. 182 КК України слід вважати правовідносини, які складаються в процесі реалізації людиною свого права на недоторканність приватного життя і які спрямовані на охорону і забезпечення конституційного права особи на захист особистої і сімейної таємниці. Конфіденційна інформація про особу характеризується сукупністю таких ознак: 1) це відомості про приватне життя особи, які містять особисту або сімейну таємницю; 2) форма вираження цих відомостей значення не має – вони можуть бути як документованими, так і не документованими; 3) предметом у цьому складі злочину можуть бути відомості про потерпілого, які порочать його, так і такі, що відповідають вимогам суспільної моралі.

Вважаємо необхідним внести зміни до КК України і назву ст. 182 КК України викласти таким чином: «Порушення таємниці особистого та сімейного життя». У диспозиції ч.1 ст.182 КК України слова «конфіденційна інформація про особу» замінити словами «відомості про приватне життя особи, що складають її особисту або сімейну таємницю» та виключити із КК України ст.168, оскільки таємниця усиновлення (удочеріння) є різновидом сімейної таємниці, яка є предметом злочину, склад якого передбачений у диспозиції ст. 182 КК України.

УДК 347.965.1 (043.2)

Тодосієнко А. О., старший викладач,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ПРОБЛЕМИ СТАЖУВАННЯ КАНДИДАТА В АДВОКАТИ

Однією з основних нових вимог, які висувуються до кандидата в адвокати, є проходження стажування. На сьогодні питання проходження стажування є особливо актуальним, оскільки воно має свої позитивні та негативні моменти.

Метою цієї статті є окреслення деяких проблем, які виникають під час проходження стажування та запропонування шляхів їх подолання.

Питання, які виникають під час стажування кандидатів в адвокати, неодноразово обговорювалися науковцями та адвокатами, серед них такі, як: Л. Ізовітова, Д. Бугай, В. Загарія, Д. Фесенко, А. Костін та ін.